

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/3/2016
Identifikačné číslo spisu:	8714010014
Dátum vydania rozhodnutia:	14.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniel Hudák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8714010014.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Hudáka a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 14. apríla 2016 v Bratislave, v trestnej veci obvineného A. D. pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 127 ods. 1 Tr. zák., o dovolaní obvineného proti rozsudku Okresného súdu Poprad, sp. zn. 6T/3/2014, z 10. februára 2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b/ Trestného poriadku dovolanie obvineného A. D. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 6T/3/2014, z 10. februára 2014 bol obžalovaný A. D. uznaný vinným zo spáchania zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 127 ods. 1 Tr. zák. pre skutok podrobne rozvedený vo výrokovej časti označeného rozsudku.

Za tento trestný čin mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, pričom na výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Súd prvého stupňa súčasne zrušil výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Kežmarok, sp. zn. 7T/61/2013, z 20. júna 2013 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 10. februára 2014 (č.l. 171 až 174) vyplýva, že obvinený A. D. po porade so svojim obhajcom (č.l. 171) urobil vyhlásenie o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, na čo následne okresný súd procesne bezchybným postupom prijal vyhlásenie obvineného o vine (č.l. 172). Po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku a po poučení o opravných prostriedkoch obvinený A. D. vyhlásil: „Výslovne sa vzdávam práva podať odvolanie, nesúhlasím s tým, aby odvolanie podávali iné oprávnené osoby“ (č.l. 174). Procesným dôsledkom uvedeného postupu bolo okamžité nadobudnutie právoplatnosti vyhláseného rozsudku a v zmysle § 257 ods. 5 Tr. por. nemožnosť napadnutia tohto rozsudku odvolaním, ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 písm. c/

Tr. por.

Dňa 2. novembra 2015 podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie (č.l. 212 až 213) proti rozsudku Okresného súdu Poprad, sp. zn. 6T/3/2014, z 10. februára 2014. V dovolaní poukázal na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. s ohľadom na to, že: „nemal možnosť radiť sa s obhajcom dostatočne, resp. obhajca na neho vyvíjal nátlak, aby sa priznal“.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor (č.l. 2015 až 217) a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol podané dovolanie postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd konštatuje, že dovolanie podané obvineným A. D. bolo podané neoprávnenou osobou v zmysle § 382 písm. b/ Tr. por. z nasledovných dôvodov:

Podľa § 257 ods. 5 Tr. por. ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlási, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobí vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c/, písm. d/, písm. f/, písm. g, a písm. h/ a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c.

V zmysle § 257 ods. 5 Tr. por. možno podať dovolanie aj proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu (súdu prvého stupňa), ktorý bol vydaný po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny. V citovanom zákonom ustanovení nie je špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému takéto právo prislúcha, a preto je nevyhnutné z ďalších ustanovení Trestného poriadku vyvodiť subjekt (oprávnenú osobu v zmysle § 369 Tr. por.) oprávnený na podanie dovolania v prípadoch podľa § 257 ods. 5 Tr. por. Ustanovenie § 257 ods. 5 Tr. por. nemožno vykladať izolovane, ale je potrebné vykladať ho v súhrne s ďalšími zákonnými ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku - dovolaní, v tomto prípade v prvom rade s ustanovením § 369 ods. 2 Tr. por. a tiež s ustanovením § 372 ods. 1 prvá veta Tr. por.

Podľa § 369

- ods. 1 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1,

- ods. 2 Tr. por. proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1

a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,

b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že len minister spravodlivosti je osobou oprávnenou podať dovolanie proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa, proti ktorým zákon pripúšťa podať tento mimoriadny opravný prostriedok (trestný rozkaz - § 368 ods. 2 písm. a/ Tr. por., rozsudok schvaľujúci dohodu o vine a treste - § 334 ods. 4 Tr. por., rozsudok po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny - § 257 ods. 5 Tr. por., a samozrejme proti rozhodnutiam v zmysle § 371 ods. 2, ods. 3 Tr. por.)

Ustanovenie § 369 ods. 2 Tr. por. neoddeliteľne nadväzuje na § 257 ods. 5 Tr. por., pričom zrozumiteľne a jednoznačne vymedzuje pre subjekty oprávnené podať dovolanie - oprávnené osoby „okruh“ rozhodnutí, ktoré môžu dovolaním napadnúť. Preto rozširujúci výklad ust. § 257 ods. 5 Tr. por., v prospech obvineného tak, že môže podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., proti rozsudku súdu prvého stupňa neprichádza do úvahy, a to ani s odkazom na právo na spravodlivý proces. Prípadná nezákonnosť vo vyššie uvedených rozhodnutiach môže byť napravená len na podklade dovolania podaného ministrom spravodlivosti tak, ako to predpokladá ust. § 369 ods. 1 Tr. por.

V predmetnej veci ďalším ustanovením, ktoré vylučuje obvineného z okruhu oprávnených osôb na podanie dovolania je aj ust. § 372 ods. 1 prvá veta Tr. por., podľa ktorého oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Obvinený A. D. sa po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa vzdal práva podať odvolanie, a to aj za všetky oprávnené osoby. Tým deklaroval svoju spokojnosť s rozsudkom súdu prvého stupňa vo všetkých jeho výrokoch. Pokiaľ obvinený rezignoval na možnosť podať opravný prostriedok potom sa sám zbavil ďalších práv, ktoré mu prináležia podľa Trestného poriadku. Obvinený sa nemôže v ďalšom konaní procesne účinne - podaním dovolania - domáhať ochrany svojich práv, ak v predchádzajúcich štádiách konania sa o tieto práva náležitým spôsobom nezaujímal a nestaral, resp. ak výslovne vyhlásil spokojnosť s rozhodnutím súdu - vzdaním sa práva podať opravný prostriedok (*vigilantibus leges sunt scriptae* - zákony sú napísané pre bdelych, treba byť bdely, aby sme mohli ochrániť svoje právo, *vigilantibus iura* - právo je na strane ostražitých, *vigilantibus non dormientibus iura subveniunt* - právo pomáha bdelym nie spiacim). V takýchto prípade možno nápravu dosiahnuť len prostredníctvom ministra spravodlivosti tak, ako to je uvedené už vyššie.

Zhrnúc vyššie uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý bol vydaný po tom, ako obvinený urobil vyhlásenie o vine, je síce prípustné podať dovolanie (§ 257 ods. 5 Tr. por.), dovolanie, ale môže podať na podnet príslušného subjektu len minister spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle § 369 ods. 1 Trestného poriadku, pretože ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa.

S ohľadom na uvedené nemohol najvyšší súd považovať obvineného A. D. za osobu oprávnenú na podanie dovolania, nakoľko nešlo o rozhodnutie súdu druhého stupňa (§ 369 ods. 2 Tr. por.) a obvinený nevyužil právo na podanie odvolania (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Za takéhoto právneho stavu neostalo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky iné, len rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.